

GLASNIK SV. FRANJE

BR. 1. SIJEČANJ 1937.
GODIŠTE 42.

IZLAZI SVAKOG 1. U MJESECU. IZDAVAJU OO. FRANJEVCI, ZAGREB, KAPTOL 9. GODIŠNJA PRETPLATA 15 DINARA. — ZA INOZEMSTVO 30 DINARA. BROJ ČEK. RAČUNA 34.720.

SESTRA IZIDORA:

MIR I DOBRO...

Divnih li riječi našega svetog Oca Franje! Divna li pozdrava! Divne li želje: Mir i dobro!

Što ima ljepše? Što ima bolje? A što trebamo više nego to u našim vremenima? U ovim danima crnim i užasnim punim grozote, grijeha, zla!

Ogledajmo se malko po svijetu: države se trzaju u borbi za ravnotežje, u stravi pred grdnom aveti rata, u očaju, da ne nastupi posvemašnji slom. A ipak se spremaju da jedna drugu potajno zaskoče, vojnom snagom nadmaše, natkrile u ubojitim i zatornim strahotama.

Ishitrena prevlast, umišljena veličina, uobražena nadmoć.

Stvara se kaos, u kojemu se nitko ne snalazi, a pokretač ove zbrke je oholost — majka sebičnosti, gramzenja, zavisti, zlobe, podlosti, neiskrenosti, varanja i svih ostalih opačina. Iz oholosti izvire i nehaj prema Bogu, mlakost i porugljivost prema vjeri, prkos prema zapovijedima i propisima Crkve, da se napokon izrodi u luđačko mahnitanje i divljanje u — bezboštvo.

Eno, u zemljama, nekad kršćanskim, niču društva bezbožaca. Vlasti mirno trpe, pače odobravaju, da bezdušnici izdaju listove, brošure, knjige i narivavaju još nezaraženoj masi, da drže predavanja, bestidne i bezbožne pretstave u kazalištima i kinima, da potajno, jedva primjetljivo štrcaju otrov u prijemljive duše mladeži i bezazlenog općinstva pa i da glasno telale svijetom svoje — tobože — slobodoumne ideje. Tako zarobljuju milijune bijednika miteći ih i novcem otetim na imanju i krvi drugih milijuna bespomoćnih, ili tim novcem — dok ogromno mnoštvo skapava od gladi — šalju ben-

zin, da se na križ pribijeni katolici poliveni benzinom živi spale, ili da otrovnim plinom i groznim ubojnim oružjem zatru Bogu, Crkvi i domovini vjerne građane.

Iz ovoga kaosa da dođe mir i dobro?!

Eno u Rusiji uveli su i začasno članstvo bezbožničko; njime je nedavno »odlikovan« jedan njihov prvak.

Pogledajte novine! Slika su razrožnosti svijeta, ogledalo su nacerenog lica društva, svjedočanstvo su najkukavnije moralne i materijalne bijede. Krcate su izvještajima o gnjusnim i krvoločnim zločinima, vrve niskim, prostačkim, gotovo nemogućim vijestima. I naše neke novine — žalibože — vjerno majmunišu svoje družice iz »velikoga svijeta«!

A narodi žele mir i dobro . . .

Kakove su škole? Tjeraju — ili su već istjerali iz njih nauk o Bogu i vjeri. Hoće da budu moderni; etika i moral treba — vele — da nadomjesti vjeronauk. Na mnogim se mjestima već vide plodovi modernog uzgoja. Bijednici!

Kao da ima uzvišenijega morala, ispravnije etike od kršćanske! Ali oni — zaslijepljeni luciferskom oholosti — zabacuju kršćanstvo, dižu graju i halabuku na »zastarjela« načela; time zaglušuju glas vazda budne savjesti i nadglasuju one, koji vape za spasom.

A narodi čekaju — čekaju mir i dobro . . .

Da, sve se gloži, sve se grize, sve se ubija. A kraj toga govore, da rade za svjetski mir, za dobro naroda . . .

O ne, ne: iz ove paklenske glazbe ne niče mir; iz ovakve kaljuže ne izlazi dobro . . .

*

Mir i dobro nužno traže ljudske duše, a oni, od kojih se nadaju, da će donijeti i mir i dobro — nuđaju im samo nemir i zlo.

A tako je sladak Mir, tako je neizmjerno Dobro, koje im nuđa Jedan — Onaj, od kojega se mnogi odvraćaju; Onaj, koji usprkos tomu širi ruke, da ih prigrli. Onaj, u koga je sve blago, sve bogatstvo, sva raskoš, koju duša može željeti, osjetiti, posjedovati, uživati. On sipa mir i dobro iz preobilja svoje dobrote, samo treba, da ga slijedimo.

I slijedit ćemo ga, bar mi djeca serafskog Patrijarhe. Stupajući tragom našega Oca doći ćemo neminovno do Krista, stupit ćemo u Njegovo carstvo mira; uživat ćemo dobro, koje nikad ne prolazi. Širit ćemo carstvo Kristovo — što je dužnost uostalom svakoga kršćanina, svakoga katolika. Više no ikad uzdižimo srce gore prema nebu molitvama i težnjom, da svim dušama zavlada krepost, da se otvore slijepe oči duševnih slijepaca, da svi — najprije mi sami — revno vršimo svoje dužnosti, bile one ma kako neznatne ili ma kako teške. Susretajmo bližnje svoje — i one, koji nam zlo čine — s ljubavlju i blagošću po primjeru božanskog Učitelja. I najmanje naše dobro djelo, ako mu je povod ljubav, mora da urodi dobrim plodom: bit će doprinos širenju carstva Kristova. Uzdajmo se u Providnost, predajmo se Najvišoj Vlasti: Ona će nam pomagati u našem nastojanju. Bit ćemo jaki s Onim, koji nas obdaruje odrazom svemoći svoje, i mi ćemo u Njegovo ime, za Njegovo carstvo, na Njegovu slavu izvojštiti sve, što se Njemu mili, što On hoće.

I zavladat će u našim dušama

Mir i Dobro!

M. KORMAN - C. TINNIENS:

TREĆOREDAC LJUBI SVE LJUDE

SVJEDOČANSTVO SA STRANE ONIH, KOJI SU VANI.

»Gledajte, kako se među sobom ljube!« rekoše nevjernici o prvim kršćanima, začuđeno motreći mir i ljubav, što je među njima vladala. Bratska ljubav, ta najglavnija zapovijed kršćanstva, jest najsigurniji znak pravog kršćanina. I Redovi, što ih je sveti otac Franjo utemeljio, odlično se zovu serafinski, radi vatre božanske ljubavi, što im ju je znao udahnuti onaj, kojeg je rasplamtio žar ljubavi. Stoga htjede on, sastavljajući sveto pravilo časnog TR-a označiti mu napose ovu krepost i svoj njegovoj djeci odrediti: »Neka dobrohotnu ljubav brižno čuvaju i među sobom i prema drugima; i neka izravnavaju nesloge, koliko samo mogu.«

Samo se sobom razumije, da tim riječima nije htio ni serafinski Otac ni reformator Pravila Leo XIII. naložiti trećorecima osobitu dužnost ili novu zapovijed, nego samu onu, koju je sam Gospodin Isus Krist svima kršćanima već naložio rekavši svojim učenicima: »Novu vam zapovijed dajem, da ljubite jedan drugoga, kaošto sam ja ljubio vas. Po tom neka poznaju svi, da ste vi moji učenici, što ljubite

jedan drugoga.« I kao da čujem primjetbu sv. serafskog Oca: po tome će vas ostali svjetovnjaci prepoznati, jeste li ili niste li pravi franjevci, Ako imadete pravu bratsku ljubav. Sveti otac papa Benedikto XV. veli (6. I. 1921.): »Po volji dakle Sveca ima se kao karakteristička glavna značajka na njegovim trećorecima sjeti bratska ljubav, ta revna čuvarica mira i sloge. On si bijaše i te kako svijestan, da je ta zapovijed Isusu Kristu veoma mila i obuzima sav kršćanski zakon; stoga se je on vrlo gorljivo trsio, da srca njegovih odgovaraju toj zapovijedi.«

RAZLOG OTAJSTVA SVETE VJERE

U rječniku naše svete vjere jedna je riječ, koja sve veli, sve obuhvata, riječ koja uključuje u sebi djela Božja od početka svijeta, i u njezinoj snazi postoje sve stvari: ljubav. Jest, ljubav je bitni razlog svih čina Božjih, te se objavljuje tako u neizrecivim otajstvima presv. Trojstva i Utjelovljenja, kašto u stvaranju i otkupljenju, tako te možemo reći, da je najnutarniji život Božji: ljubiti; jer iz ljubavi stvara Bog sve stvari, i čovjek, ta živa slika Božja, može samo živjeti jakošću ljubavi. Radi toga je došao Bog-čovjek Isukrst na svijet, da nam iznova pokaže put ljubavi, što ga je čovjek napustio. On je došao na svijet, da stvorove oplemeni u ljubavi te učini, da se na njima sjaje ljubav, koja se, očituje li se u djelima milosrđa, naziva ljubav k bližnjemu.

Već iz tih riječi dade se raspoznati, što je kršćanska ljubav prema bližnjemu, što ta riječ znači po rječniku naše svete vjere. Ljubav k bližnjemu jest dah neba, koji je poslan na zemlju, prožet miomirisom i svijetlom nebeskih stanova. Ljubav je ona krepost, koja povezuje među sobom blaženike, i dušu čovječansku spaja s Bogom u onim ushitima duha, koji se popinju do zanosa (ekstaze).

Ljubav je ono mišljenje i raspoloženje, koje sve podnaša, sve oprašta, sve daje. Njezin slatki smiješak i vrele suze jednako su ugodne i dobrotvorne, njezini koraci po putu života ostavljaju za sobom neizbrišljive tragove, kao brazde iza lađe blagoslova, koja krstari u svim smjerovima po morskim pučinama otkupljenoga čovječanstva. Stoga nema na zemlji toga, da bi čovjek živio bez ljubavi. Bez ljubavi sve je bez reda, sve mračno, mrklo, mrtvo (»Sine charitate omnia sunt mortua, quia charitas est vita a se et in se«, veli duhoviti franjevački učenjak Ivan Duns Skot).

To je načelo vodilo muža providnosti, kojemu se toliko dive narodi te ga svečano proglasiše serafom u čovječjem tijelu, jer njegovo je srce gorjelo nebeskom vatrom serafske ljubavi: on je, da tako reknemo, uspostavio tu novu zapovijed, te svoje mile učenike trećoretske obvezao, da i među sobom i prema drugima brižno čuvaju dobrohotnu ljubav i da se prema svojim silama staraju staložiti svađe, tako da s pomoću ove nebeske kreposti svi živu ujedinjeni u Gospodinu Isusu Kristu.

PARBENJA DA SE I NE ČUJU MEĐU NAMA

Po duhu ove spasonosne opomene treba da se trećoreci klone parnica bilo s trećorecima, bilo s netrećorecima, jer to nimalo ne dolikuje onima, koji sebe zovu i zaista jesu braća, budući djeca jednoga te istog oca; pa ako bi i morali okončati kakav mali spor, neka toga nikad ne učine pred sudom, nego onim putem, što ga savjetuje ljubav Isukrstova. — Kršćanska je ljubav temelj obitelji, društva i vjere, stoga se razumije, da ćemo je svi dragovoljno vršiti, vođeni ne drugim poticalom osim primjerom Gospodina našega Isusa Krista. Otkad je Otkupitelj svijeta one zadnje večeri svoga smrtnoga života izrekao one božanske riječi: »novu vam zapovijed dajem, da se međusobno ljubite, kao što sam Ja vas ljubio — odonda je povijest kršćanske vjere neprestance bila povijest ljubavi na svijetu.

NE PRISILNI KOMUNIZAM, NEGO DOBROVOLJNO JEDINSTVO

Ljubav je obrazovala ona prva društva braće u Isusu Kristu, kojima su se divili Jerusalem i Aleksandrija. Tu bijaše ljubav jedina veza, što je ujedinjavala srca; tu je ta zapovijed Gospodnja sve druge zakone učinila nepotrebnima; tu je bratska ljubav iz kršćanskog rječnika izbrisala one ledene riječi: tvoje i moje. Pročitaj Djela Apostolska 2, 44., 4, 32.: »I svi koji vjerovaše . . . imahu sve zajedničko. Tečevinu i imanje prodavahu i razdavahu svima kašto bijaše komu od potrebe. U zboru onih, koji vjerovaše, bješe jedno srce i jedna duša, i nijedan ne govoraše za imanje svoje, da je što njegovo, nego im sve bješe zajedničko.«

USPJEH KRŠĆANSKE KULTURE

Ljubav je dvije trećine ljudstva izvadila iz niskoga ropstva, te obdarila slatkim nazivom »braća« one, koji su dotada bili nazivani »stvar« svojih gospodara; ona je zauvijek proklela ono načelo poganskog despotizma, koje zloglasni Nietzsche ovako izražava i naučava: »Najveći broj ljudi imadu život samo na korist nekolicini. Čovjek od stada jest tu samo za čovjeka, koji vlada« (Smisao je taj: čovječanstvo se dijeli na gomilu marve i šačicu gospode, Herdenmensch, Herrenmensch ili kako se kaže: velika riba jede malu). Ljubav je slabašnu ženu izvukla iz prezirnoga, sramotnog robovanja te uzvisila na dostojanstvo odlične drugarice supruga i dionice sve njegove ljubavi, njegovih prava i povlastica.

Ljubav je novorođenčad otela šakama najsramotnije škrtosti i najokrutnijeg nečovještva vlastitih roditelja, kojima su nepravedni zakoni rekli: bez ikakve kazne možete novorođenu djecu prodati ili baciti psima i jastrebima neka ih prožderu.

Ljubav je zauvijek zatvorila vrata na užasnom amfiteatru te očima pučanstva zakratila ona mrcvarenja ljudi, kod kojih je krv siromašnih robova i nesretnih zarobljenika poput rijeke tekla pomiješana sa zamazanom krvlju divlje zvjeradi.

Ljubav je preobrazila međunarodno pravo te zauvijek proklela nepravedno globljenje puka, i proti krvavom ratnom geslu »jao si ga pobijeđenima« uložila je riječ milosrdnosti i milosti za svekolike, koji se predadu pobjediteljima. Ili priupitajmo malko: Tko je u prvim stoljećima kršćanskoga društva navijestio humanitarni (čovjekoljubni) zakon bratskoga gostoljublja? Ljubav! Tko je, poslije, utemeljio kršćanske redove vitezova, koji su s oružjem u ruci bili putnicima zaštita i pomoć? Ljubav! Tko je ustanovio ono veliko djelo za otkup zarobljenih? Ljubav! Tko je po svim gradovima kršćanskoga svijeta sazidao bolnice i snabdio ih vječnim dohocima? Ljubav! Tko je skupocjene palače podigao za utočišta ubogoj, nejakoj siročadi? Ljubav! Tko je njima dao oca i majku, što ih s tako nježnom ljubavlju primaju i odgajaju, tako te ni ne osjećaju boli otuda, što su sirote? Ljubav! Tko je žrtve raskalašenosti napokon prezrene i zabačene od svijeta, primio u Magdalenske samostane te ih tu s tolikom ljubavlju ukonačio? Ljubav! Tko je iz samilosti iskazivao tako veliko milosrđe siromasima, slaboumnima i umobolnima? Ljubav! Tko je osnovao kuće za nahode te novorođenčad, koju su vlastite matere nematere odbacile, prigrlio s čuvstvima majčinske ljubavi? Ljubav! Tko je u leprozorije spremio bijedne gubavce te zdravlje i svoj život žrtvovao na to, da dvori ove nevoljnike, koji su zbog gađenja i užasa bačeni van iz društva i općenja s ljudima? Ljubav! Tko je neizlječive, slabe, uzete, padavičave i škrofulozne bolesnike uzeo u svoju ljubaznu skrb? Ljubav! Tko —, no dokle ćemo prispjeti, budemo li još dalje slijedili blagonosna djelovanja ove nebeske kreposti?

Sve je to i kud i kamo više djelovala širom svijeta kršćanska ljubav. Pa kad je na neko vrijeme bila snabdjevena novim sredstvima za pomaganje, ona je položila također temelj baštini za siromašne seljake, time što je pribavila osiguranja zemljištima naseljenika i svim potrebnima predala slobodne pašnjake iz općinskog zemljišta i dijelila mnogobrojna vijena (miraze) ubogim djevojkama, da se mogu neporočno udati, i namicala novčane potpore siromašnim udovicama i opskrbu njihovoj siročadi, i množila besplatne škole, da dobre duševne sposobnosti siromaha ne ostanu zapuštene, nego da nađu i k najvišim dostojanstvima i službama otvorena vrata.

MODERNA KARITATIVNA AKCIJA

Ako je lakomstvo egoističnih vladara moglo vjeri oteti njezin stari posjed, što ga je i zakonito stekla i dobrotvorno upravljala, je li bijaše kadro također je lišiti duha ljubavi? Ne. Još uvijek vjera, kako je to uvijek činila, pridonosi žrtve pravog samoprijegora po svim domovima, u kojima stanuje bol, bijeda, lelek. I povrh toga šalje vjera svoje poklisare ljubavi k žrtvama prilijepčivih bolesti, kuge i rata; — ukonačuje, ugošćuje, posvećuje tisuće staraca i starica, što svojom odvratnošću i nejakošću omrzoše i svojim vlastitim obiteljima te su od svakog zapušteni. Vjera oživljava i oduševljava društva sv. Vinka, dobrotvorna župska društva, koja nose utjehu i pomoć sve do u zatvore i tamnice, u potleušice i tavanske i podrumske stanove. Vjera podupire zavode za posuđivanje, za beskamatne zajmove, djetička društva, patronate u korist siromašnijih obrtnika, zanatlija i radnika, ona odgaja njihove sinove u obrtnim i stručnim školama te obrazuje njihovo srce s divnom ustrpljivošću poučavajući ih u kršćanskom vjeronauku, da sada postanu dobra djeca, a poslije pošteni oci obitelji i ugledni građani.

Iz istoga vrela kršćanske ljubavi prema bližnjemu proistječu također naše novije ustanove kao: »Društvo dobre štampe«, da stane na put drskoj, pogubnoj lektiri, koja se svuda rasprostranjuje kao porod pakla; — »Kruh sv. Ante«, da danomice stišava bijedu sramežljivih siromaha; — i tisuće takovih Bogom blagoslovljenih, crkvenim oprostima obdarenih ustanova, koje svatko s veseljem pozdravlja. Što da još dalje reknemo u pohvalu toj kršćanskoj karitas, toj nebeskoj kreposti, koju je Gospodin Isus Krist donio na ovaj svijet i sv. Franjo opet probudio na život? Quibus te laudibus efferam? Nescio. »Kojima da te pohvalama uzveličam? Neznam«. Ne užiže li ona možda srce stotinama redovnika, svećenika, djevica i pobožnih duša? Ne oživljava li ona tisuće apostolskih misionara i ne ulijeva li im plemenitu srčanost, da se oproste za vazda sa svojima i s domajom te vode nov život pun opasnosti i napora po pustarama afrikanskim, azijatskim, amerikanskim, australskim? Ne rasprostranjuje li Karitas s imovinom i ličnim žrtvama širom kineskih provincija Djelo Djetinjstva Isusova i ne osniva li u korist djece kineskoga pučanstva učione, u kojima djeluju sestre Salezijanke, i ne uređuje li ona novo Djelo Otkupa siromašnih robova iz crnačke zemlje?

TREBA ZNATI — da je čitanje dobrih knjiga najzgodnije sredstvo za naobrazbu, za vjeru, za značaj i za zvanje.

VALJA ZNATI — da knjiga, koja nije vrijedna, da je pročitaš dvaput, nije vrijedna ni da je čitaš jedanput.

TREBA ZNATI — da te dobro štivo čuva od opasne besposlice i da te oplemenjuje i obogaćuje.

IGNOTUS:

KRALJ BUDI ISUSE!

Kralj budi	**Nek časti**
Svih ljudi,	**I slasti**
Svih grudi,	**I strasti**
Isuse!	**Odlože !**
Sve duše	**Sve volje**
Nek sruše	**Tu dolje**
Sve tmuše	**Nek' bolje**
Opake!	**Služe Te!**

P. BIERBAUM:

SLUGA BOŽJI LUDOVIK NECCHI

trećoredac

Snaga Serafskoga reda je silna i gotovo nedokučiva. Ona se kroz 700 godina nije istrošila, štoviše, upravo u našim danima, koja uistinu nisu sklona svemu onome, što je nadnaravno, pokazala se vrlo plodnom.

Tako je 10. I. 1930. umro u Milanu profesor biologije na tamošnjem sveučilištu, dr. Ludovik Necchi. Prema oporučnoj odredbi na njegovu su spomeniku napisane samo ove riječi: Ludovik Necchi, franjevački trećoredac. Ove su značajne riječi odraz jednog tako neobičnog života i djelovanja, da su svi, koji su pokojnika poznavali, sve moguće poduzeli, da se on proglasi svetim. Ludovik Necchi rodio se 19. XI. 1876. u Milanu. Već kao mladić zalagao se svagdje za Krista i Crkvu. Duh sv. Franje očitovao se kod njega pravo tek onoga dana, kad je primio znakove TR-a. Liječničko ga je zvanje uvelo u krugove, koji su nijekali sve što je katoličko ili su se, što više, borili protiv katolicizma. Njima je pristupao snagom uvjerenja sv. Pavla i ljubeznošću sv. Franje, te je tako mnoge priveo pod Kristovu zastavu. Među njima također i današnjega franjevca svjetskoga glasa, rektora milanskoga sveučilišta dra. Augustina Gemelli. S njime je radio na utemeljenju milanskoga univerziteta. Kad je Rim u borbi protiv socijalizma suprostavio Katoličku akciju, Ludovik je Necchi bio odmah u njenim prvim redovima. I svoje liječničko zvanje smatrao je svetim apostolatom; treba pomoći ne samo bolesnom tijelu nego još više bolesnoj duši! I sve je kod ovog uzortrećoreca bilo u duhu molitve, poniznosti i privlačive veselosti, premda su udarci sudbine tražili od njega mnoge i velike žrtve. Prof. dr. Ludovik Necchi sjajan je primjer praktičnog katolicizma svima, a napose pretstavnicima moderne znanosti i prosvjete.

RAZMATRANJE O KATOLIČKOJ AKCIJI.

1. Što je Katolička akcija? Katolička je akcija združenje svih katoličkih snaga u svrhu održanja, zalaganja, provođenja i obrane katoličkih načela u privatnom, obiteljskom i društvenom životu. Upravo onako kako je to činio sluga Božji Ludovik Necci. Ne zadovoljiti se dakle s katolicizmom »krsnoga lista«, i »udruženja«, da se već jednom pribavi sva važnost i vrijednost katoličkim načelima također u javnom saobraćaju! Biti katolik zborom i tvorom — to je Katolička akcija. — Kršćanstvo rada! Kraljevstvo Božje nije u riječi, nego u činu! (I. Kor. 4. 20). Je si li i ti toga nazora i na to spreman?

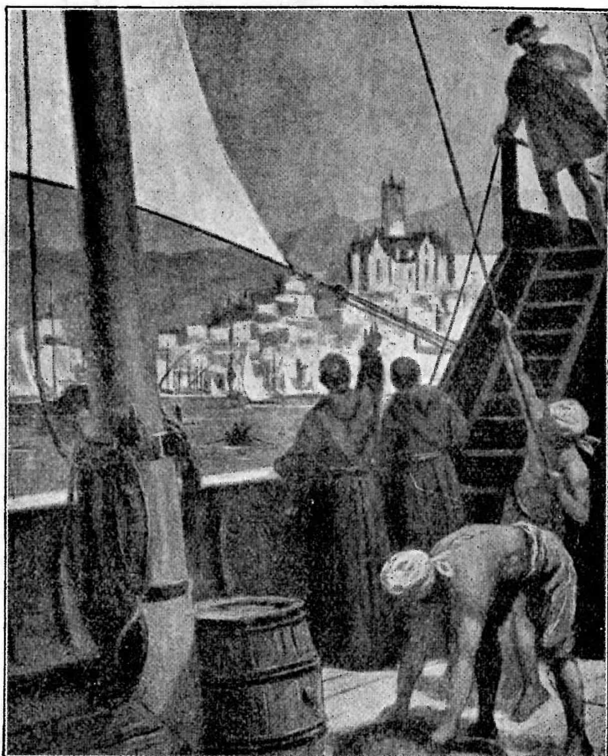
2. Katolička je akcija potrebna. Ona želi da podigne nasip protiv bujice bezvjerja, nemilosrđa i nećudoređa naših dana. Ovaj posao svećenstvo ne može samo obavljati. Zato Katolička akcija poziva laike. Katolički odvažni laici u frontu! Zataje li laici, tada mora klonuti i onako preopterećeno svećenstvo, a s njime i katolicizam. Kako pak laički apostolat može djelovati, pokazao nam je sluga Božji Ludovik Necchi. Ne ćeš li i ti ići njegovim stopama?

3. Zaštitnik Katoličke akcije. Sv. je Crkva izabrala zaštitnikom Katoličke akcije sv. Franju Asiskoga. Ovaj svetac, koji nije bio svećenik, pokazuje laicima pravi put, naime: vjernost sv. Crkvi, sv. Ocu i biskupima, zatim nesebičnu revnost za Krista i njegove interese i svoje vlastito uzorno življenje. Gdje vlada pravi Franjin duh, tamo katolicizmu ne prijeti nikakvo zlo. Moli serafskog Oca za pravi apostolski duh. Stavi se dušobrižnicima na raspolaganje.

SVETI FRANJO U HRVATSKOJ G. 1212.

Veseli se, kraljevino Hrvatska,
Sveti su te pohodili putnici:
Oluja je zanijela ih na tvoj žal,
Kad su išli u domaju Kristovu,
Da Isusa Spasitelja proslave.
Iz lađe su na obalu izašli
Odjeveni haljinama kostrijetnim,
Obuveni sandalama priprostim,
A vodi ih jedan drugar bezazlen
Svetih kretnja i anđelskog pogleda.
Dok se lađa oštećena popravlja.

I svi znadu, da on svijetu naviješta
Propetoga Spasitelja Isusa.
Al mornari, koji njega slušaju
I koji su mnoge zemlje vidjeli,
Pitaju ga talijanskim jezikom:
»Odakle si, pokorniče, došao
I što hoćeš u kraljevstvu hrvatskom?«
A pokornik odgovara ljubezno:
»Ja sam Franjo iz Asiza umbrijskog,
Velik grešnik, koji nije dostojan
Da spomene ime Boga, Oca svog.

On prolazi po hrvatskim selima,
U ruci mu raspelo je drveno,
Isprošenu koru hljeba blaguje
I blagoslov na sva sela zaziva,
A kada se narod kupi uz njega,
On narodu zbori žarku propovijed,
Ne govori on jezikom hrvatskim,
I mnogi ga razumjeti ne mogu,
Premda s lica svi mu svetost čitaju

Silne mi je Bog podao milosti,
A ja njemu nijesam dosta zahvalan.
Zato želim da radosno postanem
Svim ljudima brat i sluga najmanji.
Htjedoh poći na Isusov sveti grob,
Ali Bog me u Hrvatsku doveo.
Hvala Bogu, koji mi je otkrio,
Da tu vjerni Kristov narod stanuje.
Pozivam vas, da činite pokoru,

Da dostojni onog zvanja budete,
Koje vam je odredio Isus Krist.
Čuvajte se, vi junaci hrvatski,
Da vas ne bi nenadano svladali
Svijet i tijelo i đavao zavodnik.«
Ide Franjo po selima hrvatskim
I sve ljude na pokoru poziva.
Na koljena vjernici se bacaju
I biju se pokajnički u prsa,
I žarko se mole Bogu Višnjemu:
»Daj nam, Bože, da što dulje ostanu
U Hrvatskoj ovi sveti putnici.«
Al oluja na moru je prestala
I tuđinski popravljen je opet brod,
Da zaplovi preko mora Jadranskog.
Iz Hrvatske ide Franjo Asiski,
A Hrvati za njim tužno gledaju
I ovako među sobom govore:
»Hvala tebi, vječni Bože veliki,
Što si k nama svoga sveca poslao,

Da nam srca na pokoru potakne
I posveti dom naš svojim stopama.«
Dotle Franjo gleda s mora Hrvatsku
I blagoslov moli za nju Višnjega
I ovako on proročki govori:
»Veseli se, kraljevino Hrvatska,
Božja pomoć ne će Tebe ostavit,
Jer će mnogi tvoji dobri sinovi
U redove Male Braće stupati,
I oni će mnoge duše spasiti
I broj sluga umnožiti Gospodnjih.
Pa kad padneš, o hrvatski narode,
U najteže ovog svijeta ratove,
Mala Braća vjeru će ti braniti
I čuvari biti tvojih domova.«
To proriče svetac Franjo Asiski
I desnicu blagu u vis uzdiže
I blagoslov dijeli zemlji Hrvatskoj.

Guslar kroničar

IGNOTUS:

STATISTIKA JERUSALIMA

Rajski Jerusalim ima još mnogo praznih mjesta, koje čekaju na Božje izabranike iz ove suzne doline. Da još nisu tamo gore sva prijestolja zaposjednuta, znak je to, što još nema sudnjega dana. Jer čim broj odabranika bude potpun, onda više nema svrhe, da dulje stoji ovakav današnji svijet i svemir, budući da je sve samo radi izabranih miljenika Božjih. Smrtnici su pak znatiželjni statističkih podataka iz nebeskoga grada. Matice rođenih su nam samo djelomično dozvoljene na uvid, jer druge matice tamo se gore ne vode. To je sasvim jasno, da matica vjenčanih tamo nema, jer kako će biti tamo iza slavnog Uskrsnuća i u vijeke vjekova, tako je već sada, tako je bilo u početku kod Isusova uzašašća: tamo se niti ne žene niti ne udavaju, nego su kao Božji anđeli, po riječima sv. Evanđelja. Isto se tako samo sobom razumije, da tamo nema ni matica umrlih, jer tamo nema ni neće nikada biti suza ni plača ni leleka ni boli ni smrti, po riječima Otkrivenja. Dakle se vode samo matice rođenih, koji su se, prepativši ovdje mučeničku ili ispovjedalačku smrt, odselili k anđelima u nebeski grad. Tko je i koliko ih je gore, to se sa potpunom i vjerskom sigurnošću tek djelomično znade o pojedincima, naime samo onoliko znademo, koliko nam je Gospodin objavio u Svetom pismu starog i novog zavjeta, bilo u kanonizacionim ispravama, kojima se proglase sveci. Za ostale se nebeske stanovnike pak može odgovoriti jedino načelno (principijelno), nipošto pak točno, brojčano. Toliko se sa sigurnošću znade, da su vrata nebeskoga grada još uvijek otvorena i svakom smrtniku još uvijek otvorena. Tko i koliko ih ulazi i kojima sve sv. Petar prizna pasoše i legitimacije valjanima, to se dade izračunati jedino

neizravno. Ključ za taj račun i statistiku jest samozataja, razumije se dakako samo ona samozataja, koju pripoznaje i uvažuje Gospodar nebeskoga grada. Štovatelji sv. Evanđelja poznaju tu samozataju, kako ona izgleda. Samozataja je takova, da nije niti preteško ni prelako popeti se u nebeski Jerusalim. Nije tako teško, kao što uspon na vrhunac Himalaje, što je pridržano samo najrjeđim pojedincima. Nije opet tako lahko, kao što se mi lahko, gotovo spavajući vozimo oko zemaljske osi svaki dan i svake godine, oko zemaljskog sunca. Ne, putovanje u nebo nije ni nedostižno kao Gaurisanker i ostali krasni vrhunci većini ljudi, niti neosjećajno i automatsko kao rotacija zemlje za sve i svakoga.

Čovjek je bez samozataje životinja, vuk, Kain, Herod, Neron. Pa kako bi izgledao nebeski Jerusalim, taj ovčinjak Kristov, da budu među one ovce i janjce imali pristup i vukovi! Meni se čini, da bi se svi sveci zahvalili za takvo nebo. Tko želi da bude primljen gore među jaganjce, treba da već ovdje bude krotko janje, jer Isus je dobri pastir janjadi, ne vukova. Tko hoće gore među golubove i grlice, treba već da ovdje bude golub bezazlenošću. Zar nije tako pravo? Zar nije pravo, da samo slični sa sličnima budu zauvijek u društvu? Većina s većinom, manjina s manjinom na ovom i na drugom svijetu. Učitelj zove svoje pristaše, miljenike manjinom, jer im veli: ne boj se, maleno stado! jer svidjelo se je vašem Ocu, da vama dade kraljevstvo. Štovatelji sv. Evanđelja znadu odgovor.

Poznato je svima, koliko stoji samozataje ispuniti ovu riječ: Budite bezazleni kao golubovi! Pazite, da pravednost (krepost) vašu ne činite pred ljudima, da vas oni vide! — Kad daješ milostinju, ne trubi to pred sobom, kao što to čine licemjeri. — Ištite najprije kraljevstvo Božje i njegovu pravednost! Bdijte i molite, da ne padnete u napast! — Ulazite na uska vrata! — Činite dobro onima, koji vas mrze! — Ne sabirajte sebi blaga na zemlji! — Ako ne bude vaša pravednost veća nego pravednost (krepost) književnika i farizeja, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko. — Ako ne postanete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko.

Sada neka svatko slobodno baci pogled po svijetu, oko sebe, ili i (a to je najpraktičnije i najuspješnije) u svoje srce, pak će lasno prebrojiti, koliko je kandidata za neba (i da li je on među njima). Sv. apostoli (i svi stanovnici nebeskog Jerusalema) vele: »Daleko bilo od mene hvaliti se u čemu izvan u križu Gospodina našega Isusa Krista, po kome je meni raspet svijet i ja svijetu! Sa Kristom sam na križ prikovan, živim, ali ne živim ja, nego Krist živi u meni. — Nosimo uvijek umrtvenje Isusovo u našem tijelu. Koliko je onih, koji to mogu opetovati o sebi, iskreno, istinito reći to i o sebi? Naprotiv neki su sebi skrojili, skalupili svoje vlastito evanđelje i to na vrlo laki način: samo su na stanovitim mjestima izbrisali sitnu riječicu »ne« pa čitaju, uče i prakticiraju: sabirajte sebi blago na zemlji. Bdijte, da padnete u napast — pa i čitave noći bdiju, da griješe.

DOBROSLAV

O DJEVICE

O preslatka Djevo,
Obrano nam jaka,
Utjeha si blaga
Svakog siromaka.

O preslatka Djevo,
Dobrote si puna,
Tvoje čelo resi
Presjajna Ti kruna.

K Tebi, Djevo, hrli
Svak u ovoj doli,
Bogat i siromah
Tvoj zagovor moli.

Djevice preblaga!
Čuvaj nas i vodi
Iz zemaljskog ropstva
Ka vječnoj slobodi! —

VALJA ZNATI — da tko bez brige jede sve, što mu dođe pod zube, pokvari sebi želudac, pa da tako isto, tko bez brige čita sve, što mu dođe pod ruke, pokvari svoj značaj.

TREBA ZNATI — da je gdjekoja knjiga pokvarila toliko ljudi, da je broj tih ljudi veći, nego što ima riječi u onoj knjizi.

P. REMACLE MOONEN — P. LOVRO KIŠ

P. VALENTIN PAQUAY

franjevac

P. Valentin Paquay (čitaj: Pake) bio je belgijski franjevac, koji je umro 1. siječnja 1905. na glasu svetosti. Jedan je od bitnih biljega kat. Crkve, što ona uvijek imade svetaca. Takav je jedan njezin veliki sin i P. Valentin, koji će zacijelo brzo biti proglašen svetim. Donosit ćemo njegov sveti život u našem Glasniku, da braća nađu u njemu uzor u ostvarenju franjevačkih ideala. Prijevod je priredio prema francuskom izdanju o. Lovro Kiš, učitelj franj. novaka na Trsatu.

PRVO POGLAVLJE

ROĐENJE I MLADENAČKE GODINE OCA VALENTINA

Na južnom obronku gorskog lanca, koji čini granicu među rijekama Meus i Esacut, diže se usred ubava i plodna polja drevni grad Tongres. Lijepa crkva s veličanstvenom poprečnom lađom, visokim pobočnim lađama i s uzvišenim zvonikom nadvisuje cijeli grad. To je crkva Naše Gospe, sagrađena u 13. stoljeću na razvalinama stare katedrale tongreskih biskupâ. Odavde se raširila kršćanska vjera po cijeloj istočnoj Belgiji; odavle se širila pobožnost k Presvetoj Djevici, čija se slika u crkvi Naše Gospe od davnine štovala pod lijepim imenom »Uzrok naše radosti«.

U ovom odlikovanom Marijinu gradu, u sjeni njezina svetišta, tako draga građanima Tongresa, ugleda svijetlo svijeta dne 17. studenoga 1828. Ljudevit Paquay (č. Paké), čiji život i kreposti kanimo ovdje opisati.

Obitelj je Paquay valonskog podrijetla. Ljudevitov otac Hinko Paquay oženio se godine 1821. Anom Neven, kćerkom stare građanske obitelji u Tongresu, i preselio se u kuću svoje svekrve; ta je kuća bila poznata pod imenom »K Zlatnoj Glavi«, a bila je u ulici Maestricht, nasuprot sajmišta za blago.

Ovdje su mladi supruzi uživali onu tihu obiteljsku sreću, koja se samo tamo može naći, gdje ima svijesti o dužnostima i gdje je rad častan. Hinko Paquay i dalje se bavio gospodarstvom. Savjesno je i točno ispunjavao svoje kršćanske i građanske dužnosti. Bio je uzoran građanin i brižna glava obitelji. Njegova je vjerna drugarica zajedno s njime radila i brinula se oko kućanstva. Najljepša je sloga vladala među njima. Radi njihove miroljubivosti i prijaznosti, njihova čestita i pobožna života svi su ih štovali i ljubili, a Božji ih je blagoslov vidljivo pratio.

Dne 20. listopada 1822. rodi im se sinčić Petar Ljudevit; zatim 27. studenoga 1823. Gisbert i napokon 17. listopada 1825. Matija. Ovo troje djece bilo je kao tri sunčana traka, koja su rasvjetljivala roditeljsku kuću. Trostruko veselje za oca, trostruka kruna za čestitu majku.

Nažalost ovo je sunce veselja naskoro zapalo. Godine 1827. pograbila je zlokobna grlobolja za kratko vrijeme svu trojicu, da ti

anđelići povećaju nebesku četu. Ovo je bio težak udarac za pobožne roditelje, a osobito za majku, koja ih je nježno ljubila. Ipak su bogobojazni roditelji našli u svojoj vjeri snagu, da strpljivo podnesu ovu tešku kušnju, koju im je Bog poslao.

Ožalošćene, ali u volju Božju potpuno odane roditelje usreći Bog novim blagoslovom. Dne 10. veljače 1827. rodi gospođa Paquay kćerku i nazove je Marijom, a 17. studenoga 1828. postala je sretnom majkom izabranog djeteta, koje će kasnije biti kao otac Valentin ili »sveti pater iz Hasselta«, slava svoje obitelji i ukras reda sv. Franje Asiskoga.

Dijete su još isti dan krstili u crkvi Naše Gospe i dali mu imena Ivan i Ljudevit, ali su ga u kući zvali samo Ljudevit. Tijekom vremena rodilo se još petero djece, od kojih je jedno naskoro iza krštenja umrlo. Godine 1840. imao je otac Paquay dvije kćeri i četiri sina.

Što su dragi mališi bili na veće veselje svojim roditeljima, to su roditelji bolje upoznavali svoju dužnost, da moraju u nježna srca ucijepiti klicu prave pobožnosti i svake kreposti. Radi dobrih imovinskih prilika mogli su mirno gledati u budućnost. Svojom su glavnom zadaćom smatrali, da svoju milu djecu odgoje u vjeri i ćudoređu. I u kasnijem se životu »svetog patra iz Hasselta« pokazivao velik utjecaj nauka i primjera njegove pobožne majke. U roditeljskoj je kući već za rana naučio upoznavati i ljubiti dragoga Boga; prve riječi, što ih je na majčinu krilu tepao, bile su slatka imena Isusa i Marije. Vjera se u njegovu srcu razvijala uporedo s razumom, dok mu je anđeoska pobožnost pod utjecajem majke naskoro postala druga narav.

Svi mi ljudi imamo od rođenja kao žalosnu baštinu svojih praroditelja svoje strasti, pa tako je i mali Ljudevit imao svoju. Već je zarana pokazivao vrlo žestoku ćud, ma da su je mudri i uviđavni roditelji znali obuzdati, kadgod se pojavila; ipak se za cijeloga života kreposni Ljudevit imao boriti protiv ove velike pogreške. Primjer o njegovoj žestokoj ćudi, koja mu je imala postati izvorom tako velikih zasluga, nalazimo u njegovu ranom djetinjstvu.

Godine 1831. nastanili su se holandijski vojnici u Tongresu, a Ljudevita je njegova tetka Elizabeta Neven odvela k njegovu ujaku Gisbertu, župniku u Teuven-u. Na putu su se zaustavili u nekom valonskom selu, da se okrijepe i da čekaju brod, koji će ih prevesti preko rijeke. Mali Ljudevit, star otprilike tri godine, nađe ondje nekog malog Valonca, koji je također bio njegove dobi. Naskoro se zametne razgovor između ta dva mališa. Ali makar se i nijesu razumijeli, jer je jedan govorio tongres-skim narječjem, a drugi valonskim, tako su se zavadili, da je mali Ljudevit zaviknuo na svoga druga: »Čuvaj se, jer ću te inače udariti!« Nato je priskočila tetka, da prekine svađu.

Jedva je Ljudevit imao pet godina, kad su ga poslali u dječačku školu kraj crkve sv. Ivana. Tamo se domalo odlikovao svojim živahnim duhom, dobrim pamćenjem, a osobito svojom anđeoskom

pobožnošću. Njegova skromnost, njegova savršena poslušnost i njegovo prijatno biće steklo mu je doskora štovanje svìju. Učitelji i učenici natjecali su se u ljubavi prema njemu.[1])

Godina je 1835. u povijesti grada Tongres-a vrlo značajna, jer se te godine u gradu zbio događaj, koji je veoma važan za vjerski i moralni život, a djelovao je i na maloga Ljudevita.

Od 29. svibnja do 16. lipnja bile su u crkvi Naše Gospe znamenite sv. misije, koje su držali petorica otaca redemptorista uz vodstvo o. Bernarda Hafkenscheida, neumornog apostola u ono doba.

Da stvorimo sliku o revnosti vjernika za vrijeme ovih misija, dosta je spomenuti, da je svaki, koji nije već rano ujutro našao mjesta kod ispovjedaonice, mogao biti siguran, da se toga dana ne će moći ispovjediti. Neka 80-godišnja gospođa čekala je od tri sata ujutro do pet sati poslije podne na sv. ispovijed i pričest. Lijep primjer pobožnosti i strpljivosti!

Bračni drugovi Paquay bili su među najrevnijim učesnicima kod svìju onih pobožnosti, a mali bi ih Ljudevit često pratio. Rado je kasnije pripovijedao, da mu je bio pravi užitak, što je mogao svoj nježni djetinjski glasić pomiješati s glasom silnoga mnoštva naroda, koji je svake večeri molio krunicu u velikoj crkvi Božjoj. Uzorna revnost vjernika, blistavo svijetlo svijeća na oltarima, mnoštvo oko njega i riječi propovjednikove, ukoliko ih je kao dijete mogao razumjeti, sve je to veoma djelovalo na njegovu djetinjsku pobožnu ćud.

»Iza jedne propovijedi o. Bernarda«, tako je pisao o. Valentin g. 1896., »morao sam neprestano misliti na Blaženu Djevicu. Onda još nijesam pravo znao, što je zavjet, pa i ako ga nijesam učinio, ipak sam već osjećao želju, da ga učinim.«[2])

Prigodom ovih sv. misija mali se Ljudevit prvi puta ispovijedio. Njegov mlađi brat Ivan, koji je to zacijelo iz ustiju samoga Ljudevita saznao, rado bi pripovijedao, kako je Ljudevit više sati stajao pred ispovijedaonicom. Čekao je strpljivo kao anđeo, čekao i puštao odrasle ispred sebe u ispovijedaonicu, dok to nije opazio o. Bernardo i pozvao dječaka pred ispovijedaonicu i tamo kod vratiju saslušao prvu njegovu ispovijed.

Svete su se misije završile dirljivim obredom. Povorka od više hiljada ljudi pratila je raspelo, koje se imalo podići na groblju. Trideset članova bratovštine sv. krunice nosilo je teški križ uz pjevanje psalma »Miserere« (Smiluj mi se Bože) ili pjesme »Vexilla Regis« (Barjaci kreću kraljevi), a vjernici su molili sv. krunicu. Sav narod grada Tongres-a i susjednih sela sakupio se oko groblja. Bio je to veličanstven prizor, gdje je cijelo more ljudi pokrilo okolna polja bez obzira na to, čija su ta polja i kako su obrađena.[4])

---

[1]) D. V. Sec. I. n. 12.

[2]) D. V. Sect. I. n. 51.

[3]) Journal historique et littéraire de Kersten p. 212.

[4]) D. V. Sec. I. n. 52.

Još se mnogo vremena poslije svete mise moglo vidjeti, gdje mnoštvo ljudi kleči pred raspelom i moli. Ljeti bi svaki mjesec dolazili na groblje ophodi sa svećenikom na čelu, da ondje mole sv. krunicu za pokojnike. Koliko li je puta mali Ljudevit idući u školu kleknuo pred raspelom![5]) Ovlje je bez sumnje crpao svoju veliku pobožnost prema muci Isusovoj, koja mu je uvijek bila veoma mila. U nekom pismu, što ga je pisao kući iz sjemeništa u Saint-Trondu 24. listopada 1847., savjetuje svome bratu Ivanu, neka traži utjehu kod križa, ako hoće da izmoli blagoslov Božji u svojim naucima. »Jedan veliki svetac«, tako piše, »ako se ne varam, sv. Toma Akvinski, kaže, da je na podnožju križa naučio više nego iz svih knjiga. Idi k raspelu, i ja ti jamčim, da ćeš u naucima napredovati i dobiti nagradu. Ali da sebi osiguraš pomoć Božju i da napreduješ, potrebno je, da i Ti sa svim silama nastojiš oko kreposnog života.«[6])

Nekada su kršćanske obitelji bile mnogo pobožnije nego sada. Nekada su u kućama svaki dan zajednički molili. Kako li je lijepo bilo vidjeti, gdje otac, majka i djeca združuju svoja srca i glasno mole, da tako časte i slave Boga i da za sebe izmole blagoslov s neba. Obitelj Paquay bila je jedna od ovakvih starinskih obitelji, kojih ima sve manje i manje. Kod njih se zajednički molilo. Svake večeri, izuzevši nedjelje i one dane, kad je bila korizmena propovijed, roditelji i djeca kleknuli bi oko stola i molili pobožno sv. krunicu. To je veoma dobro djelovalo na maloga Ljudevita. Krunica mu je uvijek bila najmilija pobožnost. Može se o njemu kazati ono, što sv. Evanđelje veli o Isusu: »Napredovao je u mudrosti i u dobi i u milosti kod Boga i kod ljudi«. (Luka 2, 52.)

Ljudevitova pobožnost i njegovo vladanje moralo je svratiti na sebe pozornost svećenstva u župi. Kad se u crkvi Naše Gospe ispraznilo jedno mjesto za dječake koraliste, koji su dvorili kod sv. mise, jednoglasno su izabrali njega, da popuni ovo mjesto.[6]) »Još se sjećam«, piše pokojni župnik Denis, »kako sam bio s Ljudevitom koralista. On je bio u zboru najstariji, a ja najmlađi. Svi smo ga veoma štovali. Njegov primjer, njegovo dostojanstveno držanje u sakristiji i u crkvi poticalo bi svakoga od nas na pobožnost. Mi se mali tepci sa svoja dva oka nijesmo mogli nagledati, kako naš stari drug iz svega srca moli, kao da guta molitve«.[7])

Najveće bi mu bilo veselje da svaki dan prije škole poslužuje kod sv. mise. Kod sv. mise bi i najmanje obrede pratio vrlo pažljivo i velikim zanimanjem, a kad bi svećenik podizao svete prilike, često se moglo vidjeti, kako mu niz lice teku suze ganuća.

Približavao se dan njegove prve sv. pričesti. Ljudevit se na nju pripravljao divnom revnošću uz pomoć velečasnog Reinartz-a, de-

---

[5]) D. V. Sec. I. n. 53.

[6]) D. V. Sect. I. n. 12.

[7]) D. V. Sect. I. n. 32.

kana u Tongres-u. Nije izostao ni od jedne pouke, a učio je tolikim marom i uspjehom, da je kod prijamnog ispita dobio drugu odliku.[8])

Napokon je nadošao taj veliki dan. Bilo je to na 28. svibnja 1640., na Spasovdan. O da nam je bilo zaviriti u njegovu nutrinu, da vidimo, kolikom je pobožnošću i ljubavlju prvi puta blagovao Kruh anđeoski! Sigurno je Spasitelju bio veoma ugodno svratiti se u ovu dušu tako čistu i tako pomno pripravljenu.

(Nastavit će se.)

MASAJA-SUIĆ:

USPOMENE

mojih 25 godina provedenih u misijama u Gornjoj Etiopiji

(Nastavak.)

PREMA ENEREJI

Primivši pismo Abba Bagiba i sigurni u zaštitu, koju nam je obećavao, počesmo da ozbiljno mislimo na važan korak, što smo ga namjeravali poduzeti. Kada bi se konačno odlučili za Enereju, morali smo da raščlanimo svoju misijsku postaju u Asandabo. Toj našoj odluci, kako smo se i nadali, počeo je stavljati najveće prepreke sam Gama Moras, jer je bio mišljenja, da će slabljenjem naše misijske postaje oslabiti i njegov upliv u narodu.

I zaista naš je upliv iz dana u dan sve to više zahvatao maha i osvajao srca onoga naroda. On je sam radio na tome, da taj upliv uhvati duboko korijenje ne toliko radi nas, koliko radi sebe. Ozbiljno se dakle pribojavao, ako ga tko od nas bude napustio, da će se taj njegov upliv u narodu još više smanjiti, pa otuda njegovo protivljenje.

Svu sam svoju govorničku vještinu uložio, da ga priklonim, da popusti, uvjeravajući ga, da će baš radi našeg odlaska taj njegov upliv porasti, a kamo li se umanjiti.

S početka ni da čuje o tome, ali kada sam mu istaknuo, da ja neću nikada napustiti Gudru, tada se primirio i počeo da popusti.

Sada je trebalo odlučiti, koga ću i koliko ću njih poslati u Enereju.Ta mi je misao zadavala mnogo briga, jer o izboru osoba zavisila je budućnost te naše misijske postaje.

Mnogo se o tome među nama raspravljalo, ali bi uvijek uskrsnula nova poteškoća čas s jedne, čas s druge strane, uslijed čega nijesmo mogli ništa stvarna zaključiti. Konačno poslije dugog pretresanja i premišljanja bi odlučeno, da tamo pođe o. Cezar iz Kastelfranka i o. Srećko iz Kortemilije s trima pitomcima, koji su već dovoljno bili poučeni u vjerskim istinama. Ja sam pak imao ostati u Asandabu s ocem Hajluom, s Morkom i s ostalim pitomcima. Čim smo se na to

[8]) D. V. Sect. I. n. 12.

odlučili, odmah smo počeli pripremati potrebne stvari za put. Međutim Abba Bagima bio je nestrpljiv i skoro svakog dana nam je slao svoje glasnike, da požurimo s odlaskom.

Konačno stiže dan odlaska i tužnog rastanka.

Gama Moras već je bio izdao potrebna naređenja i poduzeo potrebne korake da karavana nesmetano dođe do svoga cilja. Na sebe je uzeo sve troškove putovanja do Lagamare, gdje je Abba Galet, u dogovoru s Abba Bagibom imao da preuzme karavanu i da je svojim ljudima otprati do Enereje.

O. Hajlu pridružio se našim ljudima, jer je — kako sam već napomenuo — imao poći u Lagamaru Abba Galetu da mu podijeli svete sakramente. Stavio sam mu u dužnost da dobro zagleda i ispita onaj kraj i ljude, jer sam se zanosio mišlju da i tamo zasnujem jednu misijsku postaju.

Oca Cezara imenovao sam starješinom postaje s naslovom Viceprefekta.

Bio je dan 3 studenoga 1853, kada je ekspedicija krenula na put, praćena mojim blagoslovom.

Kada sam se vratio kući, bilo mi je teško, jer sam se bio priviknuo da živim u zajednici sa svojom drugom braćom svećenicima.

Jama, koji je htio lično pratiti naše ljude, povratio se oko jedan sat u noć i odmah mi je došao javiti, da je karavana nesmetano krenula naprijed.

On krenu kući, a ja tada okrenuh oči prema zvijezdanom nebu, moleći nebsku Majku:

— Pod tvojim krilom čuvaj ih i brani!

Već su se oglašivali prvi pijetlovi.

KNJIGA VIII

RADOSTI I ŽALOSTI

OČAJNI KRIK ROPKINJA

Odlaskom svojih najboljih saradnika u novu misijsku postaju, sav se teret ponovno svalio na mene. Ne samo što sam se sada morao da brinem za svoju mnogobrojnu porodicu, već sam dobar dio dana morao utrošiti u poučavanju svojih pitomaca. Najbolji vjeroučitelji odoše u Enereju i ja sam sada morao da počnem sve iznova, tj. da svoje pitomce i buduće svećenike prije svega poučim u čitanju i pisanju, a zatim polako i postepeno u svima predmetima, koje mora znati svećenik.

O školskim udžbenicima nije moglo biti ni govora, da ih ma odakle bilo nabavim, i stoga je trebalo, da ih ja sam sastavim i po više puta ispišem. Ali kako da ih sastavim, kada uopće nijesu još ni postojala slova za jezik, kojim se služe Gali? I stoga je trebalo da prije svega ja sam izumim slova za taj jezik, a zatim da tim slovima ispišem i po više puta sâm svojom rukom prepišem potrebne knjige.

Sizifov je to bio posao, koji je od mene iziskivao skrajnu duševnu napetost i veoma mnogo vremena. Po danu, jer sam bio zauzet mnogostrukim misionarskim radom, o tome nije moglo biti ni govora, trebalo je dakle tome teškom radu posvetiti dobar dio noći.

I dadoh se, dakle, na posao.

Moram doduše prethodno napomenuti, da sam još prije, nego što su moji drugovi pošli u Enereju, bio pokušao da za jezik plemena Gala upotrebim ahmarska, odnosno abesinska slova, ali s vrlo lošim uspjehom, jer sam kasnije uvidio, da slova abesinskoga, odnosno ahmarskoga jezika, nikako ne odgovaraju galskome jeziku, pa i ako u tim dvjema jezicima ima dosta sličnosti. Kada sam par rečenica na galskome jeziku, a ispisanih ahmarskim slovima, dao pročitati svojim pitomcima, mogao sam odmah primjetiti, da njihov izgovor nije pravilan i da baš radi toga iskrivljenog izgovora trpi i samo značenje riječi, pa mi stoga nije preostajalo drugo već da pronađem slova, koja će potpuno odgovarati duhu i smislu njihova jezika.

Poslije mnogih pokušaja, uvidio sam, da su naša latinska slova najprikladnija u tu svrhu. Počeo sam dakle da prije svega sastavim i ispišem katehizam galskim jezikom, a latinskim slovima. O kurzivu, tj. o slovima, kojima se mi služimo, kada pišemo, nije moglo biti ni govora, jer ih moji pitomci nikako nijesu mogli da nauče, već svete knjige morao sam ispisati štampanim slovima. S početka išlo mi je sasvim teško, ali kasnije tako sam se na to naviknuo, da i sada pod svoje stare dane, bez ikakve poteškoće, mogu pisati štampanim slovima.

Dok sam se tim poslom bavio, dogodi mi se jednog dana ne mala neprilika. Misionarima, koji su bili pošli u Enereju, bio sam dao skoro sav novac, što sam ga kod sebe imao, pa su se sada moja sredstva prav na prav posve utančala. Jedva jedvice mogao sam da zavežem kraj s krajem.

Dok sam jednoga dana čitao sv. misu u svojoj kolibici, čujem oko kolibe očajničke krikove nekih žena, koje su glasno jecale i naricale, kao da im je nož pod grlom.

— Aviet, aviet! (milost, milost!)

Mladi Morka, koji me dvorio, čuvši te krikove, svlači sa sebe roketu i pođe prema ulazu, da spriječi te povike i galamu, da me ne bi pri svetom činu uznemirivali. Pred kolibom gomila svijeta. Uzvikla se i uzgalamila i nikako da se stiša. A ja još uvijek na oltaru i pravo ne znam o čemu se radi. Čim odložih misno ruho, imam što vidjeti. Među gomilom svijeta, kojoj se pridružiše i moji ukućani, razmlatriše se i razgalamiše dvije sirote žene, moleći me i preklinjajući me, da ne dozvolim da ih prodadu u roblje, već da ih ja otkupim.

Eto ti sad neprilike! pomislih u sebi. Da ih i otkupim, odakle ću i kako ću, kada se moja kesa i onako ufitiljila, a da ih i otkupim, što ću i kud ću s ženskinjama u kući.

Gama Moras dotrča i navaljuje, da nesretnice otkupim. Pripravan je i da razriješi kesu i da mi pomogne. Al' što će mi njegova pomoć, kada pravo ne znam, što ću s njima.

Mjerkam jednu. Mlada je i pristala. Druga je vremešna i svakako da je već naprtila pedesetu na svoja leđa. Pristajem, dakle, da otkupim jednu, al' prvu, mlađu odbijam jer ne želim rad svojih, napasti u kući.

Čim mlađa začuje za moju odluku stade da zavija kao guja u procijepu, a moji — nešto iz samilosti, a i nešto radi toga, što je bila iz istog plemena, zaokupiše, Krista radi da joj se smilujem.

Pristajem uz tu tešku muku, ali s čvrstom namjerom, da se mlađe što prije oslobodim i pošaljem njenim srodnicima.

Za obe u prvi mah zatražiše 35 talira, ali povuci — potegni, daj amo — daj tamo, pristaše i na manju svotu.

Obe uđoše u kuću. Pred o. Hajluom i Morhom rekoh im posve ozbiljno, što tražim od njih i kakvo inače mora da im je vladanje. Starija ne smogne riječi, kako da mi se zahvali. Prosto se rastapala kao parče šećera u vodi od pustih hvala i pohvala. Posta za kratko vrijeme dobra, blaga i podatna.

Al' mlađa nikako da svine šiju i da se prilagodi kućnome redu. Brzo dođoh s njom na kraj. Kada vidjeh, da ništa ne pomaže, zamolih Vorkje Jama, da je otpošlje njenim bratstvenicima.

Njoj dobro bez nas, a nama još bolje bez nje!

Narod zine od čuda, kada se pročulo da »roba« otpuštam slobodna. To je još više podiglo ugled našoj misijskoj postaji.

I OPET RUČAK

Al' ovog puta ja ga priredih. Evo zašto.

Već je bila odmakla puna godina dana otkako sam se nastanio bio u Gudru. Naš ugled iz dana u dan sve to više rasao. Imali smo mnoge prijatelje ugledne i moćne, al' me baš ta okolnost nije nikako mogla da uljulja u san. Neprijatelji se doduše pritajili. Ni daha o njima, ali sam znao, slutio, da ih ima i da im mora biti. Otkuda da vrag dopusti, da harčimo po njegovoj njivi i da mu odnosimo iz dana u dan velike opkose.

Nije kud — rekoh u sebi — treba i njega i njegove vjerne sluge ako ne nadmudriti, a to barem preduhitriti i njihove oštre strijele otupiti.

Čime i kako? Svečanom, obilnom gozbom.

Nemojte da se iščudavate. Pozovite Gala na ručak. Dajte mu da se nakrka i napije, on je vaš dok traje i svijeta i vijeka.

Odlučih se dakle da priredim svečanu gozbu. Da pozovem sve plemenske poglavice onoga kraja, a naročito njihovog poglavicu Aba Bukua, čija se riječ uvažavala, kao da je iz neba pala.

Gama Moras već je bio sklonuo mnoge plemenske poglavice, da se svečano izjasne u prilog naše misijske postaje, preostajalo je još, da se izjasne još nekoji, a naročito njihov poglavica.

(Nastavak slijedi)

Pierre l' Ermite:

ON TOGA NE RAZUMIJE . . . !

Budući da je bila kriza, a nije bilo posla, vratio se limar toga dana kući već oko 11 sati. Otvorio je vrata i zaustavio se na pragu: čuo je nepoznati glas . . .

— Oho . . . Šta je to? Čudo! . . . Takvo iznenađenje! . . .

Ne? . . . Zar se ne vara? . . . Je li to uistinu redovnica, što je ovdje vidi . . . stoji kod kreveta njegove bolesne žene . . . ? A njegovo dvoje djece kod nje . . . ? Opatica! . . . kod nje! . . . Koga đavla, što to znači..?

U tom mu trenutku padne na pamet misao, da ostavi na ulazu oruđe i da iščezne. No, njegova ga kćerkica zadrži: Tata . . . tatica je ovdje!

Časna sestra, koja je upravo držala u ruci šalicu mlijeka, ljubazno se ogleda:

— O, dobar dan, tatice!«

— Dobar dan, ss . . . sestro . . .« promuca radnik kroz zube.

Obavijeste ga, da mu ženi već nije tako slabo. Vrućica popušta.

Radnik se približi krevetu:

— Istina . . . je li bolje, drugarice?

— Da . . . Sestrica mi stavila obloge . . . a onda — tvoj ručak je već pripravljen . . . vidiš! . . . Sestrica te mazi! . . .

Radnik pođe nehajnim korakom do štednjaka. Tamo se hladi nekakav kolač . . . lonac s mesom brbolji . . . kutija sardina je otvorena, i naranče se na tanjuriću smiješe svojom toplom bojom.

— A, hm . . . vidim . . . promumlja muž hladno.

— Morat ćete mi reći, što volite . . .

— Dobro je to, sestro, dobro je! . . . Nemojte pretjerivati!

*

Kad je sestra otišla, približi se radnik svojoj ženi:

— A tko ju je zvao? . . .

— To ne znam!

— Ti ne?

— Ne, nipošto ne, nijesam na to ni mislila.

— Kako je doznala . . . ?

— Moguće domaćica . . . ?

— A šta je radila?

— Sve! . . . Pobrinula se za djecu, obukla ih . . . spremila ručak i prostrla stol. Posao joj ide tako od ruke . . . A ovdje je također boca dobroga vina . . .

— To ona? . . .

— Jest!

— Nije li tu bilo odviše molitve?

— Uopće ništa.

Čudnovato! . . .

Limar je bio vrlo zabrinut . . . Poče še se ispod svoje kožnate kape.

— Znaš, ženo . . . baš ne volim takve ljude! . . .

— Ali ona je ipak tako ljubazna!

— Tim gore! . . . Kakav ćemo to na koncu račun dobiti! . . . Jer konačno, ona ipak radi nečega dolazi ovamo, ta opatica? . . . Kani li još doći?

— Da, sutra ujutro . . . Hoće da temeljito uredi kućanstvo . . . opere pločnik, donese mi šećera . . . Limar opetuje:

— Šta se ipak pod svim tim krije? Šta će iz toga izaći?

*

Sestra je došla drugoga dana . . . i slijedećih dana. Mlada je žena izgubljena . . . Lagano iskašljava zadnje komadiće plućiju, iako ne osjeća kod toga velike boli. A sestra je njeguje. Svakoga joj jutra donosi štogod slatkoga . . . Dolazi kao sunčana zraka, otvara prozore... raskužuje . . . pomete sobu . . . uredi djecu . . .

Uboga se bolesnica na nju već toliko privikla, da uopće ne može sebi pretstaviti, što bi počela, kada bi je časna sada napustila! Pa ni suprug ne . . . On to također osjeća. — Pa, šta onda . . . ostaje zatvoren i sumnjičav?

*

Jednoga mu je dana postalo već neizdržljivo . . . Ta ne može se dopustiti, da dolazi na vijeke vjekova ta sestra, a da se ne riješi prethodno pitanje. Limar se naglo okrene k njoj:

— Ali na koncu konca, sestro, trebat će da nam već jednom predate taj svoj račun!

— Kakav račun?

— Koliko uzimate za posjet?

— Koliko? . . .

— Da, koliko! . . . Da to znadem!

Kod ovih riječi sestra, koja je još sasvim mlada, prasne u smijeh... ali u tako zdravi smijeh, da je zvučio u toj bijedi kao cvrkut ptica nad prozorom jadnoga brloga.

*

No radnik ne popušta . . . Drugovi su ga opominjali: Budi na oprezu! Danas — hoće da znade . . . !

— Dugujete mi, dragi gospodine, malu molitvu . . .

— Molitvu . . . ja? Već je ne znam . . . A je li to sve?

— Jest!

— Sve su to prazne riječi, sestro! . . . Govorimo malo, ali — iskreno! Tako! Otvorite karte! Kakovu korist imate od toga, što ovamo dolazite? . . . Jer, konačno, ako dolazite ovamo, morate bez sumnje imati za to nekakav razlog . . . do jarca!

Tada sestra obori oči, prekriži ruke na grudima i reče lagano, kao da hoće izraziti svoje jutarnje razmatranje:

— Dolazim zato, što ljubim Boga i sve one, koje On ljubi . . . !

»Svijesni« i organizirani radnik, prenatrpan niskim člancima svojih novinâ, kojemu u ušima zvuče razne izreke, što ih je čuo po radiostanicama, dobiva dakle ovo u lice!

Sa potpunim nerazumijevanjem gleda na tu sitnu redovnicu, tako očito iskrenu, koja mu je upravo izrekla tako čudnovate riječi... riječi, koje se čine kao poezija davnih vremena... vremena katedrala... dugo pred godinom 1789! (prije francuske revolucije).

— Dakle, Bog je za Vas nešto praktično?

— Bog, to je sve! Kada u njega vjerujemo (a kako da ne bismo vjerovali!) to nas nagoni, da radimo sve ovo, što ja radim. Radnik odvrati:

— Ne... s v e j e n o v a c!... Imati novaca! Mnogo novaca!... To, to je vrhunac svega.

— Novac nije n i š t a... Imam susestara, čiji su roditelji veoma bogati... Otišle su, a da se nijesu ni ogledale... što je sve, to je s r c e... To je L j u b a v... Bog je to sve!!!!...

No, radnik ne otstupa od svoje misli:

— Uistinu... ali uistinu... to je radi... n j e g a?

— Radi N j e g a!

— A dakle... mi?

— Prijatelji naših prijatelja su naši prijatelji. Siromasi su ljubimci Božji...

— Hvala lijepa za takvu ljubav!

— Koliki su bogataši dragovoljno postali siromasima, da budu od Njega više ljubljeni!

— Bez nade, da vam bude plaćeno...?

— Bez ove nade.

A da se i ne zna tko dobiva...?

— Ne, a da se to i ne zna.

— Toga ne razumijem!... Ali znate... priznajem da ovo... ovo je sjajno! Dopuštate li da vam pružim ruku?

Molim!

— Ovu ću stvar reći drugovima... Ali oni će misliti, da ih »vodim za nos«, da su to izmišljotine...

— Nek misle što hoće. Bog vidi...

*

Sestra njegovateljica je bila već na kraju zamazanoga stubišta, kad limar gledajući na prostrti i cvijećem ljupko okićeni stol, na svoju čisto uređenu djecu, na mirno ženino lice, kojega uokviruju dvije dugačke brižljivo učešljane pletenice, opetuje svoju radničku rečenicu, uvijek istu... rečenicu, koju izražava njegovo duševno stanje:

— Toga ne razumijem... Ali nema šta da se kaže... to je ipak uistinu... odlično!...

*

ZAGREB, KAPTOL. Odlazak vlč. o. Dioniza Andrašeca, upravitelja III. Reda u Čuntić. Već se ljetos pogovaralo, da našeg vlč. o. Upravitelja čeka u najbližoj budućnosti nova zadaća, koju mu kani vodstvo Provincije sv. Ćirila i Metoda da povjeri radi njegovih odličnih organizatorskih sposobnosti. Želja je bila preuzv. g. Koadjutora, da franjevci preuzmu župu Čuntić u Kordunu, u kraju, u kojem je — nažalost — narod u vjerskom pogledu vrlo zaostao, da se tamo obnovi nekadanji franjevački samostan kao neko žarište vjerskog preporoda onoga kraja. Da se potrebama ondašnjega kraja doskoči i da se želji preuzv. g. Koadjutora udovolji, morala je Provincija da jednog od svojih najboljih sila žrtvuje i izbor je pao prije nekoliko mjeseci na našeg vlč. o. Upravitelja. Poglavari, naime, videći njegov rad i sposobnosti pri podizanju Franjevačke gimnazije u Varaždinu, pa zatim još više pri uređenju trećoredskih prilika u Zagrebu, odlučili su da mu povjere ovu tešku zadaću, obnovu franjevačkog samostana u Čuntiću.

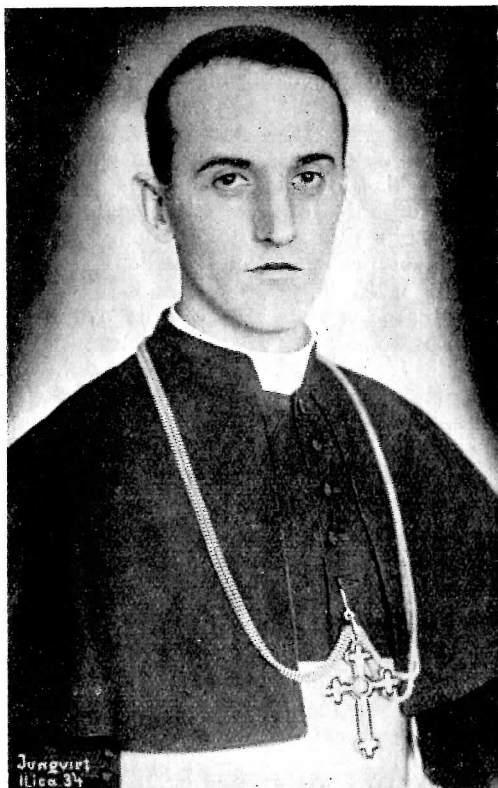
Treći red na Kaptolu u vlč. o. Dionizu Andrašecu gubi jednog od svojih ponajboljih i najzauzetijih upravitelja, kojih je dosad imao. Svi, koji su kroz pet godina njegovog djelovanja u zadruzi Trećeg reda imali prilike da iz bliza vide poteškoće, s kojima se imao boriti u svom radu za dobro Zadruge morat će priznati, da je vlč. o. Dioniz Andrašec postigao uspjehe, koje bi jedva ko drugi na njegovom mjestu bio kadar da polučí. Oboružan lijepim prirodnim vrlinama, a napose živom vjerom u Boga i u pobjedu stvari Božje, uspio je usprkos silnog nerazumijevanja i podmetanja sa strane neupućenih i teških prilika te uslijed sveopće ekonomske krize da spasi Trećem Redu, što se spasiti moglo. On je život Zadruge doveo ponovno u normalni tok. Bio je zauzet za duhovnu obnovu Trećega reda, o čemu nam najbolje govore i njegove propovijedi i duhovne vježbe održane članovima Zadruge, a i njegov duhovan rad po ostalim Zadrugama naše Provincije, zatim njegovi sastavci objelodanjeni u glasniku sv. Franje, koji je on velikom ljubavlju uređivao i podigao na zamjernu visinu. Svjedoči nam o tom njegovom nastojanju toliko očekivani molivenik »Serafsko cvijeće«, za kojeg je on dobar dio svojih sila žrtvovao radeći na tom molitveniku noću i danju, uslijed čega je bilo narušeno i njegovo zdravlje.

Ovo nekoliko riječi bit će dostatno da ilustrira zasluge vlč. o. Dioniza Andrašeca, a bit će i dovoljno, da mu se ovim putem dade priznanje, koje mu Treći Red duguje i da mu se tako zahvali za njegov nesebičan, neumoran rad i požrtvovnost te zauzetost kako cijele Zadruge tako i pojedinih članova. Bog, koji jedini znade, što je vlč. o. Dioniz učinio, neka mu bude obilna plaća, ali neka mu i na njegovom novom položaju dade obilje svojih milosti, da i tamo jednako poradi na slavu Božju, radi nesebično za spasenje povjerenih mu duša. Naše će ga molitve pratiti na njegovom no-

vom mjestu uz želju, da nam se opet doskora povrati, kad tamo ispuni ono, što su mu njegovi poglavari povjerili. Mi se nadamo, da će dragi Bog naše želje uslišati, pa dok želimo našem ocu sretan put na novo mjesto, mi mu želimo i što skoriji povratak u našu sredinu. Pratio ga Bog!

M. Dujaković, tajnica.

zajedničkog rada za duhovnu obnovu, osobito zajednicu molitve. Zato preč. o. provincijal izrazuje svoju radost nad položenim zavjetima našega natpastira i obećaje u ime velike franjevačke zajednice, da će svog nadbiskupa pomagati u njegovoj doista teškoj službi svojim molitvama, poslušnošću i odanošću u Franjinu duhu.

ZAGREB. Dne 8. prosinca bio je dan osobitog veselja za nas. Toga je naime dana preuzv. g. nadbiskup-koadjutor zagrebački Dr. Alojzije Stepinac položio trećoredske zavjete u ruke preč. o. provincijala Mihaela Trohe, koji je zavjetovanje obavio na najsvečaniji način. Tom prigodom održao je preč. o. provincijal govor, u kojem ističe veliku potrebu

Pa tu divnu intenciju stavljamo na srce svim trećorecima diljem lijepe naše domovine.

Za vrijeme svečanosti franjevački klerici-bogoslovi otpjevali su nekoliko pjesama od kompozitora klerika fra Pacifika, dok je na orguljama uzveličao slavu njihov organista fra Kanizije.

Nakon toga počastio je preuzv. g.

nadbiskup-koadjutor naš samostan svojim posjetom, gdje je pribivao svečanoj akademiji u čast »Bezgrešnoj«, što su je priredili uz birani raspored naši franjevački bogoslovi.

ZAGREB. Kaptol. Dne 20. XII. 1936. imala je naša Zadruga — kao i prošlih godina — proslavu božićnog drvca u vezi sa dijeljenjem darova siromašnijim članovima i ostalim siromasima. Proslava održana je u Jeronimskoj dvorani sa biranim i lijepim te uspjelim rasporedom. Osobitu zahvalnost dugujemo našoj neumornoj sestri tajnici, M. Dujaković, koja nije žalila ni vremena ni truda oko ove proslave. Jednako su veliku požrtvovnost i ljubav pokazale i druge članice.

Nakon proslave nadareno je 45 siromaha živežnim namirnicama (brašnom, šećerom, kavom, rižom, špekom), a nekoji još i rabljenim odijelom i drvima. Napose moram da ističem, da nam je Našička tvornica drva darovala za siromahe 6.000 kg drva pa i ovim putem izričemo našu toplu zahvalu. Kroz godinu 1936. sakupljeno je za naše siromahe oko 3.000.— dinara od naših članova. Članovi su i ove godine pokazali ljubavi i požrtvovnosti za siromahe, jer su mnogi otkidali od svojih ustiju, samo da razvesele i pomognu potrebnije i svoje najbliže.

Kroz godinu 1936. nahranjeno je u našoj trećoredskoj kuhinji oko 1.000 siromaha. Neki su i stalno dolazili i dobili hranu badava, a neki uz minimalnu cijenu.

Sestre bolničarke naročito s. Hölzl, marljivo su posjećivale i njegovale te tješile bolesne članove. I za nenamještene članove vodila je Zadruga brigu, pa je tako namjestila u god. 1936. oko 30 članica. U Skloništu na Orlovcu također je više članica našlo svoje zaklonište. Za Sklonište na Orlovcu radilo se mnogo oko što ljepšeg proširenja, te je u prvom redu dotjerana naša kapelica. Mnogi dobročinitelji darovali su potrebne crkvene potrebštine. — Dužnost mi je da se i ovim putem zahvalim svim dobročiniteljima, neka im dragi Bog sve trostruko vrati.

Podignuta je nastojanjem našeg vlč. Upravitelja jedna kućica za pranje rublja, te stan pazikuće. Ispod kućice načinjen je i podrum, koji je bio vrlo potreban, a kojeg sama zgrada Skloništa nije imala. Stavljamo ovime svoj braći i sestrama te svim prijateljima na srce, da i nadalje surađuju da u složnom zajedničkom radu privredemo konačno Sklonište do potpuno svoje svrhe.

Našom trećoredskom knjižnicom služe se naši članovi vrlo rado, pa je kroz godinu 1936. posuđeno 345 knjiga. Knjižnicu pomalo prema našim skromnim sredstvima popunjujemo. Društvo sv. Jeronima darovalo nam je za našu knjižnicu 25 svezaka.

Stanje naše zadruge godine 1936. jest slijedeće: zavjetovano je 22 člana, obučeno 26, novo primljenih kandidata 10, doselilo se iz provincije iz drugih zadruga 4 člana. Iz naše se zadruge odselilo 6, 3 su članice istupile a 3 su isključene. Umrlo ih je 7.

S. M.

BAČ. Na dan Bezgrešnog Začeća, tj. 8. XII. 1936. imali smo lijepu svečanost. Toga su dana stupile pod barjak sv. Franje 12 kandidatica. Svečanost obavio je naš otac upravitelj Gaudencije Kujundžić, održavši tom prilikom veoma lijepu i pobudnu propovijed o sv. našem Ocu Franji. Za blagdan Bezgrešnog Začeća pripravili smo se devetnicom, a na sam blagdan imali smo zajedničku sv. misu i pričest.

Naš marljivi i neumorni Otac upravitelj dao je urediti našu crkvu. Sada smo u velikom poslu, jer su radovi dovršeni, pa hoćemo da sve lijepo očistimo. Braći i sestrama pomažu kod tog posla i drugi vjernici, pa im ovim putem izrazujemo našu srdačnu hvalu, a napose se najljepše zahvaljujemo našem dobrom Ocu upravitelju na

svoj brizi i trudu, koju ulaže za našu crkvu i naš Treći Red. — Matija Mihajljević, glavarica.

PITOMAČA. Na dan 1. prosinca 1936. godine ostavio nas je naš mili i dobri vlč. g. kapelan Perica Haluzan, jer je premješten u Gornju Stubicu. Kod nas u Pitomači boravio je 15 mjeseci. Radio je kao neumorna pčelica na slavu Gospodina Boga i dobro bližnjega. Napose je posvetio veliku pažnju članovima TR-a i uzorno ih vodio. Svojom ljubaznošću i finim taktom stekao je opće štovanje. Prigodom njegovog krasnog oproštaja u crkvi s nama, mnogo je oko orosila suza. Na stanicu ga otpratio naš domaći preč. župnik i sva društva, a napose Križari, jer im je bio dični vođa. Svi su mu iskazali svoje poštovanje i zahvalnost. A najljepši spomen među nama neka mu bude taj, što ćemo se njega uvijek rado sjećati u molitvi. Treći red mu ovime javno zahvaljuje na trudu, koji je uložio oko duhovnog života njegovih članova, a dragi Bog neka mu obilno naplati! — Milka Međurečan.

Iz doma i svijeta

ŠPANJOLSKA. Calvo Sotelo bio je trećoredac. Veliki španjolski političar, koji je izazvao sadanju proturevoluciju, a koga su madridski boljševici sa znanjem bezbožničke španjolske vlade izdajnički umorili, bio je revan franjevački trećoredac. Sahranjen je u trećoredskom habitu s raspelom u ruci. Molimo se — prema želji našega Svetog Oca Pape i našega nadbiskupa-koadjutora, da u Španjolskoj pobijedi Božja i narodna poštena stvar i da ta nesretna zemlja, kojom je zavladala hrpa bezbožnika, zadobije napokon mir, kako bi se što bolje podigla i razvila u pravoj civilizaciji, koja izvire iz pravoga kršćanskog poštenja i ljubavi. (S. I.)

ŠPANJOLSKA. Trećoredac među braniocima Alcazara. Avijatičarski kapetan Jose Sanz de Diego otjeran iz španjolske republikanske vojske postao je ravnatelj katoličke škole, pa su redovnicima zabranili obučavati. Već prvi dan rata došao je iz Madrida auto, da ga uapse i ustrijele. Bio je u Alcazaru stavivši se na raspolaganje pukovniku Moscardu. Bio je vrlo mršav, mora da je mnogo trpio. Nekomu, koji je zatražio razgovor s njime rekao je: »Katolik sam, trećoredac sv. Franje. Vojnik sam, službenik sam kraljev. Iskren sam i lojalan sâm sobom, radio sam prema svojim načelima; sve ostalo je stvar Boga i Majke Božje. Skromno oruđe u njihovim rukama, dao sam da me vladinovci odvedu«. Poslije je gotovo na sva pitanja odgovarao bez pretjerane pobožnosti, pun divnoga unutarnjeg života: Bog hoće, Bog je u tomu, Madona, moja majka...«

Evo to je duh narodne španjolske vojske, u kojima neki — žalibože i kod nas mnogi zavedeni — gledaju buntovnike protiv »zakonitoj« vladi, koja ruši sve, što je vjersko, katoličko, Božje, sve, što je temelj morala i kulture. (S. I.)

RUSIJA. O mukama svojim i svojih sunarodnjaka priča Aleksandra Anzerova, ruska plemkinja, u svojoj knjizi izdanoj pred nekoliko mjeseci u Breslavi. Opisuje muke i patnje u komunističkim tamnicama. Zatvorili su je bez ikakva razloga — možda samo zato, jer je plemkinja — kao špijunku i proturevolucionarku. Nju — 21 godišnju — vucarili su po tamnicama kroz devet godina, s prekidom od par tjedana, a s njom su zatvorili i njezinu sestru i sestričnu. Nikad joj nisu dali prilike da se brani — ni njoj ni ostalim uapšenicima. Kod svakoga pokušaja, da se brane stigle su ih sve oštrije kazne, nečuvene muke. Trpjeli su glad i žeđu: morali su nijemo trpjeti sve patnje: nijemi su morali ostati i kad su im davali malo kruha, a mjesto čaja, vruće vode, u kojoj su plivali crvi i lišće od kelja, da im se je moralo smučiti. Škorbut i crvene mrlje na tijelu tih nesretnika bila je posljedica takove hrane. Zebli su i smrzavali su se polugoli, stisnuti u smrdljive prostorije, u koje nikad nije dospio svježi zrak, a spavati su i ove plemenite gospođe morale pokraj žena, koje su bile pune gamadi. Sve su bile izvrgnute bestidnosti »čuvara«, a koja se je protivila (kao i autorica knjige) morala je stabla kalati, vući stabla iz ledene vode i sama do koljena u vodi, onda piliti stabla uz gadni porugljivi hihot crvenih armista.

Kad su se nedužno zatvoreni mladi svećenici ili sijedi stari biskupi na velike svetke usudili da održe službu Božju, a neki se usudili da pribivaju tužnoj svetoj službi — bili su najokrutnije kažnjavani, pa i ono kukavno jelo su im zato uskraćivali. (Kolike su ih samo zato poubijali). No uznicima je ipak »dobro« bilo — kako su tvrdili crveni. Pače su im priređivali i predstave. Predstave, koje su vrvjele bezbožništvom, hulom na Boga, Crkvu i vjeru. Kazalište je bilo oroblјena crkva, koja se nalazila blizu »logora«, oltar — pozornica; sveto posuđe i svećenički te biskupski ornat upotrebljen od glumaca za bestidne i bezbožne pretstave... Duševne patnje — neizrecive i neizmjerne — nadilazile su tjelesne boli. Užas i strah, da će ih strijeljati, drugamo odvući, mrcvariti Bog zna kako, tjerao je jadnike do očaja. Svaki je dan donosio smrtne osude: smrt je tu zbilja bila spasenje. Godine 1933. uspjelo je napokon autoričnoj rodbini u inostranstvu da neprestanim naporima i ogromnim svotama izbave nju, njezinu sasvim osiromašnjelu majku, braću i sestre autoričine te im pribavi dopuštenje, da smiju otputovati iz Rusije. I tako je autorica knjige »Iz zemlje nijemih« u Njemačkoj mogla da opiše proživjele grozote. (S. I.)

AMERIKA. Otvorenje nove katoličke škole. Vlada Ecuador-a pozvala je sestre franjevke od Bezgrešnog Začeća, da otvore katoličku školu u gorama ovoga kraja. Redovnice ove imadu poučavati mlade djevojke urođeničkog plemena Jibaro. (s. I.)

AMERIKA. Kolosalna statua sv. Franje Asiskoga podignut će se skoro u San Franciscu. Kip će biti visok pedeset metara i otkriven idućega proljeća. Ovaj spomenik podižu Kolumbovi Vitezovi. (S. I.)

ITALIJA. Novi biskup franjevac. Sveti je Otac Papa Pijo XI. nedavno imenovao biskupom preč. p. Franju Solana Muente y Campos, franjevca Provincije Dvanaestorice Apostola u Peru. (S. I.)

ITALIJA. Hodočašće u Asiz. Hodočašća u Asiz nebrojena su. Grupa stranih žurnalista, koji su ljetos pribivali II. internacionalnom novinarskom kongresu u Rimu, pohodili su Asiz i svetišta franjevačka u dolini Rieti. Mnogi članovi katol. Akcije dolaze, da se pomole na grobu pokrovitelja Katoličke Akcije, a rimski radnici pod vodstvom monsig. Baldelli-a, obavili su i Asizu svoje prve zatvorene duhovne vježbe. (S. I.)

ITALIJA. Apostolskoga vizitatora za Abesiniju imenovao je Sveti Otac Papa. Odredio je za tu dužnost monsig. Castellani-a, nadbiskupa u Rodosu. Koncem listopada pošao je monsig. Castellani u Addis Abebu, da se s upraviteljem pokrajine Grazani-em dogovori o budućoj organizaciji katoličke Crkve u Abesiniji. Znamo, da veliki dio pučanstva ondje pripada Muhamedovoj vjeri, kršćani su heretici, a rimokatolika ima razmjerno malo. (S. I.)

HOLANDIJA. Nagrađeno djelo. Vlč. o. P. Polman, franjevac, učitelj teologije na katoličkom sveučilištu u Louvain-u i profesor crkvene povijesti u samostanu Manje Braće u Alverne-Wychen (Nizozemska) dobio je zlatni vijenac za najbolje povijesno djelo, što je napisano posljednjih pet

godina. Naslov je djela: L'élément historique dans la controverse religieuse du XVIe siecle. (Historijski pojam u vjerskoj borbi XVI. stoljeća). Osim franjevačke obitelji o. P. pribivali su svečanosti mnogi znameniti profesori redovnički i svjetski te oci sveučilišni slušači. Vlč. p. Gorris, isusovac, izrekao je pohvalni govor u čast svečarevu, koji je odgovorio kao pravi franjevac jednostavno i skromno. (s. I.)

NIZOZEMSKA. Blagoslov nove trećoredske kuće u Alverna-Wychen obavljen je nedavno svečanim načinom. Vrhovni komisar Tr-a. vlč. p. Fidencije van der Borne sa mje izvršio sveti obred. Kuća je određena da bude mjesto odmora trećoredica majki obitelji i centar nauke i tečajeva u vezi s TR. Utemeljitelj ove korisne ustanove jest vlč. p. Noel Ruys.

(S. I.)

FRANCUSKA. Umrla mlada doktorica-trećoredica. Dr. Madeleine Salembiez bila je sjajna mlada liječnica. Članica jedne od brojnih trećoredskih pariških zadruga znala je steći ljubav svih svojih sestara u sv. Franji. Isto su ju voljeli i u bolnici, gdje je djelovala i bolesnici i bolničarke i liječnici profesori. Bila je neumorna u vršenju svojih vjerskih dužnosti — a svaki je dan pristupala k sv. pričesti — a požrtvovno do skrajnosti u zvaničnim si dužnostima. Govorila bi: »Kako je lijepo biti liječnik; koliko se tu može dobra činiti!« A preko tijela djelovati na duše! Vanredne inteligencije i neobične radne snage, odlučila je posvetiti se bolesnicima u bolnicama, a njezina ljubav prema siromasima bila je velika. Zarazivši se, odmah je osjetila da je izgubljena, ali se nije tužila nego je s Gospodinom govorila: »Oče, ne moja nego tvoja budi volja«. Devetoga je listopada dala pozvati p. Justina, franjevca, i zatražila da s njime recitira molitve umirućih. (Ove riječi vadimo iz nadgrobnoga govora jednoga od bolničkih profesora). Podlegla je infekciji koju je zadobila u svome zvanju. Otišla je prerano s ovoga svijeta usprkos najvećoj brizi i njezi bolničarki i profesora, koji su upotrebili sve svoje znanje i umijeće, da ju spasu — ali uzalud. Ona je preminula blago i mirno svršivši svoj kratkotrajni ali bogati život na ovoj zemlji, pošto je mnogima pomogla do pokajanja i krštenja — i odraslima. (U Francuskoj naime mnogi živu bez sv. krštenja.) **(S. I.)**

POLJSKA. Vanredno djelo. U Niepokalenovu, blizu Varšave, sinovi su sv. Franje izvršili začudno djelo katoličkog žurnalizma. God. 1927. je P. Maksimilian uz pomoć sedamdesetorice braće laika počeo štampati ručnim strojem jedan časopis. Kroz deset godina ustrajnoga truda i napora uspjelo im je organizirati jednu od najmodernijih štamparija u zemlji. Glavni njihov list je dosegao tiražu od sedamsto i pedeset hiljada primjeraka; najrašireniji je od svih poljačkih listova. Oko sedamsto radnika — većinom trećoredaca — neprestano je zaposleno u štampariji. Pater Maksimilian sad je u Japanu, gdje izdaje drugi dnevnik »Vitez«, koji izlazi u sedamdeset hiljada primjeraka. Hoće da skoro ode u Indiju, gdje kani utemeljiti dnevnik u Kalkuti. **(S. I.)**

Naši pokojnici

ZAGREB. Dne 17. XII. 1936. preselila se u vječnost članica naše Zadruge P r e s k a r Franciska s. Veronika u 70. god. života. U TR je stupila god. 1890. a sv. zavjete položila god. 1891. Svoje je trećoredske dužnosti revno izvršivala i vrlo je rado dolazila u našu franjevačku crkvu, dok je nije u posljednje vrijeme njena bolest u tome priječila. — Preporučamo je u pobožne molitve.

BAČ. U posljednje vrijeme izgubila je naša zadruga dvije članice i to M a n d u Š u š t e r i ć, sestru Katrinu u 75. god. života. U Redu je Bogu služila 21 godinu. Revno je izvršivala svoje trećoredske dužnosti primajući dnevno sv. sakramente. Bila je i članicom Bratovštine sv. krunice. Umrla je nakon kratke bolesti, okrijepljena sakramentima umirućih. — Druga je članica I v k a ud. K a m p e l, s Marija Franciska. Umrla je u 56. godini života. Kroz 21 godinu bila je članicom naše Zadruge te premda je 11 godina bolovala na plućima revno je dolazila na sastanke. Ako je katkada nismo vidjeli u crkvi, odmah smo znali, da joj je jako zlo. Svoju je bolest strpljivo podnašala, te je uvijek govorila: neka joj Bog dade još više boli, samo da zadovolji za svoje grijehe već na ovom svijetu. U Bratovštini sv. krunice bila je 35 godina članom te je bila i odbornicom.

Obje ove pokojne sestre sproveli su do groba svi članovi zadruge, moleći do groba serafsku krunicu i kao članici Bratovštine 12 očenaša. — Preporučamo ih braći i sestrama u pobožne molitve, a Gospodin neka im udijeli pokoj vječni.

Dobre knjige

JOSIP M. DR. CAREVIĆ: ZA EUHARISTIJSKI KONGRES U DUBROVNIKU GOD. 1937. To je sedma pastirska poslanica preuzv. biskupa dubrovačkog, kojom najavljuje svoj dijecezanski euharistijski kongres. U prvom se dijelu iznose svijetle tradicije Dubrovčana, na njihovu pobožnost prema euharistiji, pokazujući na slavne crkvene spomenike Dubrovčana, koji imadu odjeka i u zlatnoj dubrovačkoj knjizi (Palmotić, Gundulić). Zatim slijedi tehnički dio kongresa, koji će se održati 15., 16., 17. i 18. jula god. 1937.

Zahvalnice

Thompson Ohio (Amerika). Bila sam u velikoj neprilici, te sam se sa nekim članovima svoje obitelji utekla presv. Srcu Isusovu i sv. Anti obećavši, da ću se javno zahvaliti u Glasniku. Već u početku devetnice nestalo je neprilike i sve se obratilo na dobro. Zato hvalim i slavim presv. Srce Isusovo i sv. Antu i zahvaljujem se i na drugim milostima, što sam ih primila. Matko Marija.

MRACLIN. Moja mala kćerka igrala se sa susjednom djecom, te joj neki dječak sitnim željezom ozlijedio oko, tako, da su se liječnici bojali da neće ozdraviti. U svojoj velikoj tuzi utekla sam se devetnicom dragom Isusu u presv. oltarskom sakramentu, bl. Djevici Mariji i sv. o. Franji. Moja je molitva uslišana: moja kćerkica vidi na oko, kao da se nije ništa dogodilo. Stoga se javno zahvaljujem na ovoj velikoj milosti. — Bara K o s.

ZAGREB. Zahvaljujem se sv. Judi Tadeju na primljenim milostima. — N. N.

Milodari

od 15. XI. do 19. XII. 1936.

Za Sklonište: Din 1100: J. K. — **Din 422:** sabrao Kliman J. — **Din 100:** Mokosek I., prof. Kršnjavi S., Vahtarić A., Vahtarić A. — **Din 50:** Odžić M., Bošnjaković S., P. A. — **Din 30:** Jakšić J. — **Din 25:** Starčić Vj. — **Din 20:** Katanec D., Galjer C., Gustetić F., Farkaš M., Ančić M., Strapajević A., Adler M., Sablić M., Mucak M., Rastovčan G., Asel M., Katanec D., Galjer C., Kutnjak H., Kvin K., Vitovski M., Paunović M. — **Din 15:** Kovačić L., Levatić K. — **Din 14:** Palčec J. —**Din 10:** Tomažić F., Dušak J., Habulin D., Gregec J., Jakušić V., Čerček M., N. N., Ormuš J., Ormuš K., Đud A., Turkalj M., Krašovec M., Hagara J., Majer D., Barilar R., Bešenski D., Vrbanec I., Matijašić V., Vrabec E., Jambrišak J., Masnec T., Jakušić V., Janušec V., Gajšek F., Bosnić M. — **Din 5:** Mokosek A., Jerand P. — **Din 4:** Kovač D.

Za božićnicu siromasima: Din 150: J. K. — **Din 110:** Novak A., sabrala. — **Din 100:** prof. Kršnjavi S., Fabijan E., Valenčić M., Gmaz V., Kutnjak H., Lovrenčić A. — **Din 40:** Pavleković A. — **Din 30:** Stiasny H., Mokosek J., Jambričak J. i M., Kitner A., Budić S. — **Din 25:** Gregec J., Novak Ana sabrala, N. N. — **Din 20:** Jambrišak M. J., A. P., Paunović M., N. N., Jamičić M., Asel M., Vahtarić A., Dušak A., Matijašić V., Leopold T., Marković A., N. N., Franjković K., Dobrinić

N., Vrvičar T., Tovarnik A. — **Din 15:** Ettlinger K. — **Din 10:** Vrabec E., Rastovčan G., N. N., G. R., Kukan M., Preskar M., Gašpert A., Barilar R., Krašovec M., Petrović J., Bertović K., Bešenski D., Vrbanec I., Šegović R., Vrabec E., N.-N., Pek A., Deželak A., Farkaš M., Lukatella K., Kovačić L., S. A.. Tof A., Maper D., Božić B., Galjer C., Božičević K., Zorko A., Franković A., Starčić V., Ivanec J., Jelača T., Gruica K., Vuković A., Žabek F., Gašpert F., Voplakal M., Santaj M., s. Odžić sabrala. — **Din 8:** Kunović J. — **Din 6:** Kotlarski J., Ormuš I., N. N. Drenski T. — **Din 5:** Kraljević R., Kiepach J., Rižman S., Vouk P., Starc J., Kolenko B., Štriga M., Božičić M. — **Din 4:** Zamrazil Z., Vratić Fr, Kaurić R. — **Din 3:** Novak J. — Sestra Levatić darovala za siromahe: brašna, masti, šećera, maka i šibice. Sestra Reberski darovala: brašna, šećera i riže. Trgovac g. Kohek: 10 kg finog brašna.

Za fond Glasnika: Din 160: Matko M. Thompson Ohio. — **Din 20:** Franjevački samostan Plehan. — **Din 18:** Leonhart E., Tucakov M., Kovačević A., Crnković J. — **Din 17:** Cipurović A. — **Din 10:** N. N. — **Din 5:** Zrnčić I. Dubrovnik, Baich M., Friedl F., Fanjek M. Fretze N. — **Din 3:** Pek A. — **Din 2:** Hajsok M., Goranec, Riesel K., Virovitica.

Razno: Za monstrancu: Din 750: Stiasny H. (time je isplatila svoj prinos za monstrancu Din 1000). — **Za uzgoj svećenika: Din 80:** Matko M. — **Za svijeće u Skloništu: Din 25:** Seček S. — **Za zvona: Din 10:** Strapajević A. — **Za jaslice: Din 10:** Zorko A. — **Za božićno drvce: Din 10:** Gajšek F. — **Za sv. Zemlju: Din 10:** Keč A. — **Za popravak crkve: Din 25:** Starčić V. — **Din 10:** Barilar R. — **Za misije: Din 20:** N. N. — **Din 10:** Strapajević A., Mokosek J. — **Din 8:** Starčić V. — **Din 5:** Bešenski D. — **Din 3:** Kovačić L. — **Božićnica Samostanu: Din 200:** Valenčić M. — **Din 20:** N. N.

Svim darovateljima hvala, a od Boga plaća.

Veseli kutić

»Đavo je umro«. Neki trgov. putnik hoće da svoga suputnika s v e ć e n i k a natjera u nepriliku.

— Velečasni, znadete što je novo?

— Ne znam, još nisam danas čitao novine.

— Ta svuda se o tom govori — da je naime ove noći umro đavao. — Svećenik izvadi novčarku, uzme nešto novca i pruži ga suputniku govoreći:

— Uzmite ovaj novac kao milodar od mene, jer mi se siročad, koja ostaje bez svojih, uvijek smili. — Nastao je grohotan smijeh.

Rekord škrtosti. Svratio sam se k čovjeku, — pripovijeda neki putnik — koji je čitavu Božju noć, mjesto da je mirno spavao, neprestance okretao dvoje svoje djece s jedne strane na drugu. Začudiv se upitam ga:

— Ma što to radite? — On mi rastumači:

— Moja djeca spavaju i leže neprestano na jednoj te istoj strani, onda se unutarnja tjelesna toplina previše umnoži te radi toga probava prenaglim tempom napreduje. A kad ih ovako neprestano vrtim, probava se lagano obavlja te tim barem kod zajutraka nešto prištedim; apetit im se naime u tom slučaju još ne javlja.

Uredio: o. Hermenegildo Herman.